

cufundată în rugăciune, Isus îi apare, îi arată în slava cerească pe sfântul Francisc și-i spune: „Iată sfântul cel mai aproape de inima mea și cel mai unit cu ea. El se jertfește zilnic împreună cu inima mea dreptății dumnezeiești spre a dobândi milă pentru păcătoși”. Isus a iertat dumnezeiește pe Calvar, din inimă, până la ultima picătură de sânge, numai din iubire față de Tatăl și față de opera Tatălui, față de oameni. Sfântul Francisc și-a unit inima sa cu inima lui Isus, iubind și iertând dumnezeiește. Este greu, dar acest lucru este posibil și pentru noi prin puterea Duhului Sfânt.

Anton Dancă, VADEMECUM.
(Considerații, pilde și exemple pentru solemnități și duminici),
Anul A, Editura „Presa Bună”, Iași,
2005

Calendarul săptămânii 17-24 septembrie 2023

17	D	DUMINICA A XXIV-A D.P.A.; Ss. Robert Bellarmin, ep. înv.; Hildegard von Bingen, fc. înv.
18	L	Sf. Iosif din Copertino, pr.
19	M	Sf. Ianuarie, ep. m. *
20	M	Ss. Martiri din Coreea **
21	J	Ss. MATEI, AP. ȘI EV.; Iona, profet
22	V	Ss. Mauritius, ofițer și îns. m.; Silvan, pustnic
23	S	Ss. Pius din Pietrelcina (Padre Pio), pr. **; Zaharia și Elisabeta, părinții Sf. Ioan Botezătorul
24	D	DUMINICA A XXV-A D.P.A.; Sf. Gerard, ep. m.

Gândul săptămânii

“Unul dintre cele mai frumoase nume ale limbajului nostru este fidelitatea.”
(Fericitul Vladimir Ghika)

© 2023 don Giovanni Bertì

Foaia
LITURGICĂ

17 septembrie 2023 • DUMINICA A XXIV-A D.P.A. • Ss.
Robert Bellarmin, ep. înv.; Hildegard von Bingen, fc. înv.

LECTURA I

Iartă aproapelui tău răul pe care ți l-a făcut și atunci când te vei ruga păcatele îți vor fi dezlegate!

Citare din cartea lui Ben Sirah 27,30-28,7

Ranchiuna și mânia sunt lucruri abominabile, iar omul păcătos este stăpânit de ele. Cel care se răzbună va afla răzbunare din partea Domnului și el, care ține cont, va ține cont de păcatele lui. Iartă-i aproapelui tău nedreptatea și atunci când te vei ruga păcatele îți vor fi dezlegate! Omul păstrează mânie împotriva altui om și îndrăznește să caute vindecare de la Domnul? El nu are milă față de un om asemenea lui și îndrăznește să se roage pentru păcatele lui? El, care este carne, păstrează ranchiună: Cum poate să obțină iertarea lui Dumnezeu? Cine se va milostivi de păcatele sale? Amintește-ți de cele din urmă și încetează să urăști! Amintește-ți de putreziciune și de moarte și rămâi în urmarea poruncilor! Amintește-ți de porunci și nu-l urî pe aproapele, de alianța Celui Preaînalt și treci peste eroare.

Cuvântul Domnului

PSALMUL RESPONSORIAL

Ps 102(103),1-2.3-4.9-10.11-12 (R.: 8)

R.: Domnul este îndurător și milostiv, el este îndelung răbdător și plin de îndurare.

Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul
și tot ce este în mine să binecuvânteze numele său cel sfânt!
Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul
și nu uita nicicând de binefacerile sale! **R.**

El îți iartă toate nelegiuirile și te vindecă de orice boală.
El îți răscumpără viața din adânc și te încununează cu îndurare și dragoste. **R.**

El nu dojenește la nesfârșit, nici nu poartă pe veci mânie.
El nu face după greșelile noastre, nici nu ne răsplătește după fărădelegile noastre. **R.**

Cât sunt de sus cerurile față de pământ,
tot atât de mare este îndurarea sa față de cei care se tem de el.

Foaia liturgică este un instrument liturgic pus la dispoziție de Actualitatea Creștină,
revista Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București / www.actualitatea-crestina.ro

Cât de departe este răsăritul de apus, atât de mult îndepărtează de la noi nelegiuirile noastre. **R.**

LECTURA A II-A

Fie că trăim, fie că murim, ai Domnului suntem.

Citire din Scrisoarea sfântului apostol Paul către Romani 14,7-9

Fraților, nimeni dintre noi nu trăiește pentru sine și nimeni nu moare pentru sine. De fapt, dacă trăim, pentru Domnul trăim, și dacă murim, pentru Domnul murim. Așadar, fie că trăim, fie că murim, ai Domnului suntem. Căci pentru aceasta a murit și a înviat Cristos, ca să fie Domn și peste morți și peste vii.

Cuvântul Domnului

ACLAMAȚIE LA EVANGHELIE

In 13,34ab

(Aleluia) Vă dau o poruncă nouă, spune Domnul; să vă iubiți unii pe alții, așa cum eu v-am iubit! (Aleluia)

EVANGHELIA

Nu-ți spun până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori șapte!

Citire din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos după sfântul Matei 18,21-35

În acel timp, Petru, apropiindu-se, i-a zis lui Isus: „Doamne, de câte ori să-l iert pe fratele meu care greșește împotriva mea? De șapte ori?” Isus i-a spus: „Nu-ți spun până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori șapte. De aceea, împărăția cerurilor este asemănată cu un rege care a vrut să încheie conturile cu servitorii săi. Când a început să ceară conturile, i-a fost prezentat unul care îi datora zece

mii de talanți. Întrucât nu putea să-i restituie, stăpânul a poruncit ca să fie vândut el, soția, copiii și tot ce avea și să achite datoria. Atunci, servitorul s-a prosternat în fața lui, zicându-i: «Stăpâne, ai răbdare cu mine și-ți voi restitui totul!» Stăpânului i s-a făcut milă de servitorul acela, l-a lăsat să plece și i-a iertat datoria. Dar ieșind, servitorul acela s-a găsit cu unul care era servitor împreună cu el și care îi datora o sută de dinari. Înșfăcându-l, îl strângea de gât, spunându-i: «Dă-mi ceea ce îmi ești dator!» Căzând în genunchi, cel care era servitor împreună cu el îl implora zicându-i: «Ai răbdare cu mine și îți voi restitui!» Dar el nu a vrut; dimpotrivă, a mers și l-a aruncat în închisoare până când îi va fi plătit datoria. Văzând deci ceilalți servitori cele petrecute, s-au întristat foarte mult și, venind, au povestit stăpânului toate cele întâmplate. Atunci, chemându-l stăpânul lui, i-a zis: «Servitor rău, ți-am iertat toată datoria aceea pentru că m-ai rugat. Nu trebuia să te înduri și tu de cel care este servitor ca și tine așa cum eu m-am îndurat de tine?» Și, mâniindu-se, stăpânul l-a dat pe mâna călăilor până va fi plătit toată datoria. Tot așa vă va face și Tatăl meu ceresc dacă nu veți ierta fiecare fratelui său din inimă”.

Cuvântul Domnului

***

Pico de la Mirandola susține că sunt două invenții ale oamenilor care sunt cele mai grele: arta guvernării și arta educației. Dar, după părerea mea, este o invenție dumnezeiască ce depășește în

greutate atât arta guvernării cât și pe cea a educației: e vorba de arta iertării. Omenirea a încercat să învețe această artă pe baza rațiunii, chiar de la început, dar n-a reușit. A venit Isus Cristos să ne învețe arta iertării pe baza harului și a reușit foarte puțin. Și azi, ura și răzbunarea țin capul de afiș, chiar și în țările cele mai creștine, din păcate.

Arta iertării adevărate este atât de grea, încât ori de câte ori o găsim exersată de oameni, neapărat trebuie să fie amintit Duhul Sfânt cu puterea sa. Să ne amintim de cazul sfântului Ștefan, protomartir, și al tuturor celor ce l-au urmat. Acolo unde se spune: „Am iertat”, dar nu se face mențiune „cu ajutorul lui Dumnezeu”, este vorba doar de o interpretare omenească, fiindcă, vorba Scripturii: „Cine poate ierta păcatele, decât unul singur, Dumnezeu?” Omul, chiar când iartă aproapelui în lucru mic și spune că dă uitării jignirea ce i s-a adus, zice, dar nu uită. Iertarea adevărată este o calitate dumnezeiască: dă uitării totale greșelile aceluia care se convertesc; se iartă cu atât mai mult cu cât cineva iubește mai mult. Numai iubirea, pe care Duhul Sfânt o revarsă în inimă, are puterea dumnezeiască de a ierta cu adevărat. De aceea spune Isus că trebuie să iertăm din inimă greșelile aproapelui, ca să ne ierte și Tatăl ceresc greșelile noastre.

A ierta cu gura, e ușor; a ierta rațional, filozofic, fiindcă nu este demn de persoana umană să păstreze resentimente, este mai greu, dar posibil; a ierta sentimental, fiindcă mă iubeste și eu îl iubesc, e greu, dar posibil; a ierta, fiindcă o cere legea creștină, este mai greu, dar posibil; a ierta dumnezeiește, din inimă, numai prin iubirea primită de la Duhul Sfânt, este cel mai greu; dar numai cel ce iartă din iubire divină vede cerul deschis în clipa morții. Sfântul Francisc de Assisi, conștient de iubirea divină care iartă și prin iertare face minuni, a dorit nespus de mult martiriul. La treizeci de ani de la convertirea sa, a plecat către regiunile Siriei, înfruntând multe pericole, pentru a se prezenta în fața sultanului din Babilon. Acesta, admirându-i curajul, nu numai că nu-l omoară, ci vrea să-l copleșească cu daruri, dar Francisc le refuză, el vrea să-l convertească și, pentru a-l convinge de adevărul credinței creștine, îi propune „proba focului”: să intre în foc el și preoții sultanului și acela care nu va arde are adevărul de partea sa. A fost refuzat și i s-a permis să plece nevătămat. Totuși el voia să-și arate iubirea care iartă dumnezeiește și, martirizat chiar de Cel de Sus, a murit cu această dorință; de aceea, în ziua de 4 octombrie 1673, pe când sfânta Margareta Maria Alacoque era